

در رساله مجید از امام صادق علیه السلام

اصول فقه (بحث چهارم - اصول عملیه)

صحیحہ دوم زرارہ

جلسہ ۴۶۱

استاد شفیعی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

خلاصہ بحث گذشتہ

مصنف: دو فقرہ از این صحیحہ دوم، قابلیت استدلال بر حجیت استصحاب را دارد؛ اما بعضی، فقرہ
سومی ہم بیان کردند کہ فیہ کلام.

مراد از یقین بہ طہارت، یقینی است کہ قبل از حدوث شک بہ نجاست، وجود داشتہ، حال کہ شک
عارض شدہ، استصحاب جاری می شود. این فقرہ محل استدلال بہ حجیت استصحاب می باشد.
اگر مراد از یقین، یقینی باشد کہ بعد از فحص حاصل شدہ، این فقرہ دلیل بر قاعدہ یقین است، نہ
استصحاب.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

فقرہ دوم

دلالت این فقرہ از صحیحہ کہ: «نقض یقین با شک سزاوار نیست» بر حجیت استصحاب ظاہر است،
البتہ منوط بہ اینکہ الف و لام در «الیقین» را برای جنس یقین لحاظ کنیم و اینکہ مراد، جنس یقین
باشد در اینجا ظاہرتر است از صحیحہ ی اولی، بدلیل فقدان قدر متیقن.

فقرہ سوم

امام علیہ السلام فرمودند: با علم بہ نجاست ثوب، باید لباس را بہ نحوی بشویی کہ یقین بہ طہارت پیدا کنی.

و از اینکہ غایت را یقین بہ طہارت قرار دادند، ظاہر می شود تا عدم حصول یقین بہ طہارت، لباس In

محکوم بہ نجاست است؛ زیرا حالت سابقہ اش نجاست است.

بطالان استدلال

استدلال بہ این فقرہ، مبنی بر این است کہ قائل شویم: احراز طہارت، شرط دخول در نماز نیست.

و اگر شرط باشد احتمال می‌رود که امام علیه السلام غایت غسل ثوب را به جهت احراز همان شرط، قرار داده باشد؛ در نتیجه، روایت ظهور در استصحاب ندارد.

حاصل کلام

صحیحه دوم زراره، دارای سه فقره است و از این بین، فقط دو فقره اول، قابل استدلال بر حجیت استصحاب می‌باشند.

ولا ینقض الیقین بالشکّ

امام علیه السلام می‌فرماید: یقین را با شک نقض نکن و شک را در یقین دخالت نده و یکی از این دو را با دیگری مخلوط نکن؛ و لکن شک را می‌توان با یقین نقض کرد.